

N:o 68.

Ank. till Riksd. kansli den 30 april 1889, kl. 7 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående de i fråga om förvärfvande af mark för utvidgning af renbetesfjellen i Jemtlands län meddelade bestämmelser.

(I. A.)

Med hänseende till nödvändigheten att söka utvidga de åt lapparne bibehållna renbetesfjell i Jemtlands län och sedan domänstyrelsen afgifvit inforordadt utlåtande i fråga om tillgången å skog inom nämnda trakter och sättet för dess tillgodogörande, föreslog Kongl. Maj:t i en till Riksdagen den 13 maj 1887 aflåten proposition Riksdagen att medgifva:

att behålla afkastningen af den skogsafverkning på renbetesfjellen i Jemtlands län, som i enlighet med domänstyrelsens förslag kunde varda förskrifven, måtte användas till förvärfvande af mark för utvidgning af nämnda renbetesfjell, i afsigt att bereda lapparne nödigt utrymme för renskötseln under tiden från maj till september månader; samt

att, när vissa delar af förvärfvade områden kunde genom skogsafverk-

Bih. till Riksd. Prot. 1889. 4 Saml. 1 Afd. 40 Häft. 1

ning eller annorledes lemna afkastning, eller ej vore för det afsedda ändamålet nödiga, på Kongl. Maj:t måtte bero att ställa sådana delar under skogsstatens förvaltning eller utarrendera eller försälja dem, under iakttagande deraf, att afkastningen eller försäljningssumman, den sistnämnda derest Kongl. Maj:t ej pröfvade den böra användas att på annan trakt inom länet utvidga lapparnes renbetesrättigheter, skulle tillfalla statsverket.

Hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit blef, enligt hvad Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t den 5 juli 1887 anmält, af Riksdagen bifallet.

Sedan Kongl. Maj:t derefter genom bref den 13 juli samma år anbefalt sin befallningshafvande i Jemtlands län att träda i underhandling med vederbörande jordegare om öfverlåtelse till kronan af den mark, som befunnos nödig för renbetesfjellens utvidgning, så att densamma under tiden från början af maj till slutet af september lemnade erforderlig näring åt renarne, hade, enligt hvad af en till Riksdagen den 25 april innevarande år aflåten proposition inhemtas, Kongl. Maj:ts bemälda befallningshafvande i en till länsstyrelsen i Kopparbergs län öfverlemnad, till Kongl. Maj:t stäld skrifvelse den 11 maj 1888 hemstält, att, då omedelbart intill det i Herjeådalen belägna lapps-kattelandet Rutfjellet låge inom Kopparbergs län Särna norra kronopark, hvilken med en areal af vid pass 65,000 tunnland, deraf omkring 60,000 tunnland impedimenter, till stor del bestode af fjell med renmossa, nämnda kronopark måtte få användas och tagas i beräkning vid de indelningar och områdestilldelningar åt lappar i Jemtlands län, som det tillhörde Kongl. Maj:ts befallningshafvande i sistnämnda län att verkställa, äfvensom att för samma ändamål måtte få användas ytterligare intill omförmälda kronopark gränsande, kronan tillhörig mark till den utsträckning, länsstyrelsen i Kopparbergs län pröfvade utan olägenhet kunna ske och i den mån öfverenskommelse med innehafvare af lägenheter å denna mark kunde träffas eller inlösen af dylika lägenheter ega rum.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kopparbergs län hade med skrifvelse den 11 augusti nästlidet år öfverlemnad ifrågavarande ärende till Kongl. Maj:ts pröfning och dervid förklarar sig i hufvudsak icke hafva något att invända emot bifall till länsstyrelsens i Jemtlands län nyssberörda hemställan, enär erfarenheten visat, att det renbete, som sedan lång tid tillbaka egt rum å fjelltrakter i norra delen af Särna socken, icke medfört olägenhet för kronan; hvarjemte Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kopparbergs län tillika anfört, att först genom pågående storskiftes och afvittrings afslutande kännedom kunde vinnas om hvilka marker, som, utöfver redan afsatta kronoparker, kunde komma att tillfalla kronan och till renbete vara lämpliga, likasom ock

denna fråga i viss mån berodde derpå, huruvida öfverenskommelse kunde träffas med innehafvare af enskilda lägenheter i dessa trakter eller inlösen af dylika lägenheter ega rum, samt att, under förutsättning att så kunde ske, hinder ej borde möta att i öfverensstämmelse med hvad skogsinspektören och storskiftesmannen, i ärendet hörda, sammanstående föreslagit, af större delen af Särna norra kronopark jemte angränsande, kronan möjligen tillfallande trakter bilda ett helt renbetesland om vid pass 96,000 tunnland, helt och hållet sammanhängande med lapps-kattelandet Rutfjellet.

Efter det domänstyrelsen i afgifvet yttrande förklarar sig ur skogsvårdens synpunkt ej hafva något att erinra deremot, att ifrågavarande kronopark och angränsande mark, efter det afvittringen blifvit fullbordad och nyssnämnda enskilda lägenheter inlösta, på vissa vilkor upplåtes till renbetesland, hade Kongl. Maj:t jemlikt bref den 31 december 1888 funnit godt medgifva, att Särna norra kronopark finge af domänstyrelsen upplåtas till renbete för lapparne under vissa angifna vilkor, hvarjemte beträffande länsstyrelsens i Jemtlands län då gjorda framställning om upplåtande för enahanda ändamål af mark, som angränsade kronoparken, Kongl. Maj:t, då upplyst blifvit, att berörda mark ännu icke vore afvittrad, funnit denna framställning icke föranleda annat yttrande än att vid den tid, då afvittringen närmade sig sitt slut, Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Jemtlands län skulle ega inkomma med förnyad framställning i ämnet och dervid föreslå närmare bestämmelser rörande området af den mark, som borde upplåtas och vilkoren för upplåtelsen.

Under anförande att inom de områden utmed Rutfjellet, hvilka lämpade sig att till dettas utvidgande användas och med visshet kunde antagas komma att genom afvittringen inom Kopparbergs län tilldelas kronan, vore belägna åtskilliga nybyggen, hvilka, insprängda här och der i dalgångar emellan fjell och renbetesland, skulle i hög grad försvåra dessa traktens användande till renskötsel och derfor måste förvärfvas för statens räkning, hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Jemtlands län i skrifvelse den 11 april innevarande år tillkännagifvit, att, ehuru tiden ännu ej vore inne att bestämma området af den mark, som borde till lapparne upplåtas, Kongl. Maj:ts befallningshafvande, sasom en förberedande åtgärd för ifrågavarande områdes upplåtelse, afslutat eventuella köp rörande oförmälda nybyggen; och hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande, med öfverlemnande af de upprättade köpeaftalen för pröfning af Kongl. Maj:t, anhållit att lägenheterna måtte få inköpas för medel, som genom kongl. brefvet den 13 juli 1887 voro an